

Události 20. století – po 2. světové válce

Francouzský útlak přerušila 2. světová válka: v letech 1941–1945 obsadilo Indočínu japonské vojsko. V té době se do čela vietnamského odporu proti francouzské a japonské okupaci postavil Ho Či Min, zakladatel Komunistické strany Vietnamu a autor Vietnamské deklarace nezávislosti. 2. 9. 1945 jím byla v severním Vietnamu vyhlášena Vietnamská demokratická republika. Francie však o svou kolonii přijít nechtěla, proto roku 1946 konflikt obnovila. Navzdory masivní americké pomoci Francouzi v roce 1954 po dlouhých bojích definitivně prohráli a byli donuceni podepsat Ženevské dohody: Francie se vzdala svých nároků v regionu a Vietnam byl prozatímně rozdělen na severní Vietnamskou demokratickou republiku s prezidentem Ho Či Minem a jižní Vietnamskou republiku. O rok později měly

proběhnout svobodné volby, na jejichž základě měla být země znovu sjednocena. Jihovietnamský prezident však volby s podporou USA odmítl, neboť byla téměř jistá výhra Ho Či Mina a jeho komunistické strany, která byla populární jako hlavní síla osvobození od kolonizátorů. Americkou angažovanost podporovala tehdy široce přijímaná tzv. teorie domina: podle ní, pokud by do komunistických rukou padl jižní Vietnam, následovaly by další státy Indočíny. Vietnamští komunisté nesouhlasili a prohlašovali, že si přejí jen národní nezávislost, sjednocení a správní a politické uspořádání své země podle komunistických

Události 20. století – po 2. světové válce

vzorů. Byli podporováni bývalým Sovětským svazem a Čínou, Spojené státy se obávaly rozšiřujícího se sovětského vlivu na světě: rovnováha soupeřů studené války by se značně narušila.

Tak vznikl jeden z nejdiskutovanějších konfliktů 20. století a v roce 1963 nejnepopulárnější válka v dějinách USA. Američané v ní narazili na partyzánskou válku, na niž nebyli vycvičeni, záhy se též ukázalo, že na vietnamské straně je mnohonásobně vyšší vůle bojovat a přinášet oběti. Zejména díky masovým protestům veřejnosti v USA, která prostřednictvím médií sledovala otřesné válečné záběry a naprosto přestala věřit ve slibovaný brzký konec a výhru, americké vojsko opustilo Vietnam v roce 1973 – po podepsání Pařížských dohod o ukončení války – aniž by trvalo na odchodu severovietnamské armády z jižního Vietnamu. Krutá válka si vyžádala v průměru na 4 miliony (cca 10% vietnamské populace) obětí mezi civilisty, z nichž velký počet byl zabit či zraněn v důsledku pravidelného a takřka neustálého amerického bombardování, miliony lidí na venkově byly navíc zasaženy toxickým a karcinogenním herbicidem známým jako „Agent Orange“, nadmíru využívaným v zalesněných oblastech. Mnoha lidem postiženým tímto chemickým defoliantem se dodnes rodí děti s fyzickým či psychickým handicapem. Stálé nebezpečí také znamenají početné nastražené a neodpálené miny.

Sajgon (dnešní Ho Či Minovo město) se dostal do područí severovietnamských komunistů v roce 1975. 2. 7. 1976 byla země opět sjednocena a vyhlášena Vietnamská socialistická republika. Tímto se Vietnam zařadil k zemím socialistického tábora, čímž se daleko intenzivněji vyvíjely vztahy i s naší ČSSR.

